

Formålet med Analysemodellen

Analysemodellen er en model til undersøgelse af pædagogiske problemstillinger og skal medvirke til at give en forståelse af, hvad der udløser, påvirker og opretholder en problemstilling.

Ved at analysere mønstre og sammenhænge, kan vi få en god forståelse af det, som foregår. Systemteorien bryder med de traditionelle forklaringer om, at alt har en årsag, og at denne årsag ofte ligger i barnet eller hjemmet.

Det er samspillet og den sociale interaktion, som er af interesse i den systemteori, der anvendes i analysemodellen.

Hvem, hvad, hvornår?

Analysen udarbejdes af de fagprofessionelle, som er omkring barnet eller børnegruppen. Vi opfordrer til at udarbejde analysen i samarbejde med forældrene for at få et helhedsperspektiv på den konkrete problemstilling.

Analysemodellen anvendes efter trivselspositioneringen i [Hjerne & Hjerte](#) (dagtilbud) og [klassetrivsel.dk](#) (skole) og er en analyse af de opretholdende faktorer omkring de udfordringer og problemstillinger børn i gul eller rød position kan være i. Analysen laves på barnet eller på en gruppe af børn.

Har du spørgsmål som din leder eller kollegaer ikke kan svare på, kan du hente hjælp hos [TOPI konsulenten](#).

Analysens elementer

Når vi kigger på, hvad der udløser, påvirker og opretholder en problemstilling, systematiserer vi det ud fra tre perspektiver. Vi ved fra systemteorien, at den enkelte aktør påvirker og påvirkes af systemet. Altså består et system af tre perspektiver: **Individ**, **aktør** og **kontekst**.

Aktørperspektivet

har fokus på, at børn og unge forsøger at styre deres eget liv og skabe mening i tilværelsen. Alle børn og unge foretager selvstændige valg og udfører handlinger ud fra deres forudsætninger. De er aktører i deres eget liv. Vi har fokus på barnets og den unges intentioner og opfattelse af virkeligheden.

Kontekstperspektivet

har fokus på de sociale sammenhænge barnet og den unge indgår og fremtræder i. Det vil sige lærings- og udviklingsmiljøet, normer og regler, fysiske miljø og de mennesker og sammenhænge, som også påvirker dette miljø.

Individperspektivet

har fokus på individuelle forudsætninger og egenskaber hos barnet og den unge, som det ikke selv kan styre. Det kan fx være skader, personlige egenskaber, diagnoser og forudsætninger, som hører til i hjemmet/familieforhold (fx misbrug, forældre-evne, psykiske lidelser).

Eksempler på opretholdende faktorer

I barnets og den unges lærings- og udviklingsmiljø kan der optræde en række opretholdende faktorer, som fastholder barnet og den unge i bestemte mønstre, læringsstile og fremtrædelser.

De opretholdende faktorer kan være knyttet til:

- Relationer mellem barnet/den unge og andre børn/unge eller voksne.
- Den pædagogiske kultur fx
  - uhensigtsmæssige strukturer
  - uklare regler
  - for mange eller for få aktivitetsskift
  - manglende differentiering
  - minimal vægt på anerkendelse og opmuntring
  - forforståelser og logikker
  - snævert normalitetsbegreb
- Barnets og den unges egne fortolkninger af en sammenhæng.
- De voksnes eller kammeraters fortolkning af en aktør og/eller en sammenhæng.
- Ydre rammefaktorer (fx økonomi, fysiske rammer, kompetencer).

Arbejdsproces

ANALYSEN BESTÅR AF TRE TRIN

1. Beskrivelse af udfordringen og hvad vi ønsker at forandre.
2. Analyse af de opretholdende faktorer.
3. Handleplan som næste step ind i konkrete indsatser på baggrund af analysen.

[Arbejdsdokumenterne kan ses her](#)

STEP 1: BESKRIVELSE AF UDFORDRINGEN

- Valg af udfordring (stenen i skoen):
- Beskriv konkrete handlinger:
  - Undgå personkarakteristik.
  - Kun objektive beskrivelser – ingen analyse og fortolkninger. Hvad skete der, hvad har vi observeret, hvad ved vi, hvilke tegn og signaler har været udslagsgivende i trivselspositioneringen.
  - Husk også positive forhold og undtagelser; hvad lykkedes.
- Beskriv målet:
  - Beskriv den ønskede tilstand: konkret og målbart.
- Undersøgelse og informationshentning: Hvad har du/vi brug for at vide mere om?

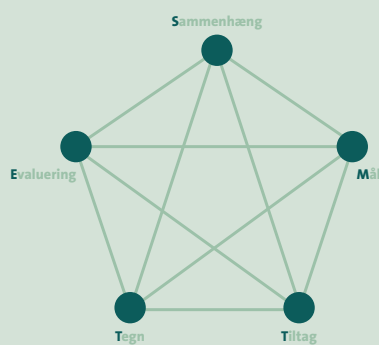
STEP 2: ANALYSE AF DE OPRETHOLDENDE FAKTORER

Anvend Sammenhængscirklerne

- **Step 1:** Sæt en præcis og konkret udfordring i midten i punktform eller i en kort sætning: Hvad er stenen i skoen? Hvad vil vi gerne gøre noget ved? Eller; hvad er det første og vigtigste, vi vil gøre noget ved?
  - [Se eventuelt eksempel her](#)
- **Step 2:** I sammenhængscirklerne skrives undersøgelsesspørgsmålene: Gad vide ... hvilke forhold bidrager til at opretholde udfordringen?
  - Fokuser på forhold du/I har indflydelse på.
  - Undersøgelsesspørgsmålene skal være reelle og noget, du ikke allerede kan give svar på.
  - Husk at komme forbi de tre perspektiver: Kontekst, Aktør og Individ.
- **Step 3:** Indsats/tiltag: Prioritér i de opretholdende faktorer og vælg hellere få end mange at gå videre med
  - Fokuser på konteksten.
  - Fokuser på det, der har størst sandsynlighed for at lykkes.

STEP 3: HANDLEPLAN

Anvend SMTTE-modellen

- Hvilke indsatser vil vi sætte i værk omkring den/de udvalgte cirkler?
- Hvilke kolleger og tværfaglige samarbejdspartnere vil det være hensigtsmæssigt at involvere/informere/samarbejde med?

[Arbejdsark kan hentes her](#)

Eksempler på sammenhængscirklerne

Eksempler på, hvad man kan spørge til

Aktørperspektivet

har fokus på, at børn og unge forsøger at styre deres eget liv og skabe mening i tilværelsen. Alle børn og unge foretager selvstændige valg og udfører handlinger **ud fra deres forudsætninger**. De er aktører i deres eget liv. Vi har fokus på barnets og den unges intentioner og opfattelse af virkeligheden.

Barnet danner sig hele tiden erfaringer og meninger som ligger til grund for deres handlinger.

Nysgerrig og undersøgende på fx

- Gad vide, hvilke intentioner, erfaringer og forudsætninger barnet har i forhold til fx konfliktløsning? At deltage i fællesskabet? At være med? At sige til/fra?
- Gad vide, hvad barnets egen fortolkning af sammenhængen er?
- Gad vide, hvad de andre børn tænker om problemstillingen?
- Gad vide, hvilke forforståelser der er på spil? Gad vide om det handler om xxx?

Kontekstperspektivet

har fokus på de sociale sammenhænge barnet og den unge indgår og fremtræder i. Det vil sige lærings- og udviklingsmiljøet, normer og regler, fysiske miljø og de mennesker og sammenhænge, som også påvirker dette miljø.

Nysgerrig og undersøgende på fx

- Hvad er det for børn, vi har? Hvordan er min relation til børnene? Børnene imellem?
- Gad vide om vi gør tingene på den mest hensigtsmæssige måde? Gad vide hvad der ville ske, hvis vi gjorde sådan her? Gad vide, hvad det er for normer og logikker vi omgiver os med?
- Vores pædagogiske kultur: Gad vide om vores regler er forudsigelige? Gad vide om vi i tilstrækkelig grad differentierer? Gad vide om vi tilbyder børnene tilpas med aktivitetsskift? Gad vide, hvad og hvem vi anerkender og opmuntrer?
- Barnets handlinger ud fra de kontekstuelle betingelser, der eksisterer i de situationer, handlingen kommer til udtryk: Gad vide, hvis der var nogle andre betingelser: Ville barnets handling så komme til udtryk på samme måde?
- Positioner barnet stilles til rådighed: Fx gad vide om børnene har lige deltagelsesmulighed?

Individperspektivet

har fokus på individuelle forudsætninger og egenskaber hos barnet og den unge, som det ikke selv kan styre. Det kan fx være skader, personlige egenskaber, diagnoser og forudsætninger, som hører til i hjemmet/familieforhold (fx misbrug, forældreevne, psykiske lidelser).

Nysgerrig og undersøgende på fx

- Samarbejdet med forældrene: Gad vide hvordan forældrene oplever vores samarbejde? Gad vide, hvad forældrene kunne have brug for?
- Barnets individuelle egenskaber og forudsætninger: Gad vide om vi skal have undersøgt om xxx?
- Barnets historik fx familiebaggrund
- Forældreevne og omsorg, konfliktniveau: Gad vide, om forældrene stiller for store eller for lave krav til barnet?